

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4. Excepta Hæresi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Cast. *l.e.* Illam lege: nam, quia in praxim deducere hanc sententiam nec volo, nec audeo, satis habeo, illam tibi brevibus innuisse.

An sufficiat pro bulla, limitata approbatio.

13. Qui est approbatus limitatè pro mulieribus non pro viris, pro rusticis non pro mercatoribus &c. Potestne ex privilegio bullæ, vel simili, Rescripti eligi ab omnibus illimitatè?

14. Respondeo cum Suar. de 28. pan. sect. 7. n. 3. aliisque (quos ego cito *l. 5. de pan. c. 5. §. 4. n. 29.*) nequaquam, sed solum pro illis, pro quibus est approbatus. Ratio est, quia supra diximus, eligibilem per bullam debere esse legitime approbatum, at hic respectu illorum, à quibus excluditur, approbatus legitime non est.

15. Scio non paucos cum Diana, aliisque à me *ibid.* citatis concedere posse ab omnibus illimitatè, quia verificatur (aiunt) illam esse aliquo tandem modo approbatum, neque enim bulla distinguit, an debeat esse approbatus illimitatè, an limitatè, sicuti approbatus ab Episcopo pro sua diocesi potest dici limitatè approbatus, & tamen prima sententia modo allata probabiliter sustinet, posse hunc illimitatè eligi.

16. Video argumentum urgere, sed non convincere, etiam video. Nam inconueniens, quod sequitur, ostendit, sententiam hanc non esse probabilem. Sic enim Sacerdos approbatus pro una femina, vel pro uno puero esse eligibilis per Bullam pro tota Diocesi, imo, in prima sententia, pro toto orbe; ex quo inconueniente colligimus, non posse præsumi, Summum Pontificem id voluisse concedere. Quod inconueniens non apparet in casu dicto *n. 15.*

17. Simile inconueniens eveniret in eo, qui fuisset approbatus per unum, vel per alterum diem ut solet in Hebdomada Sancta aliquando ab Episcopis fieri, posset enim is per totum Terrarum orbem, & semper eligi, quod nemo dicere audebit.

18. Doctores nonnulli ex proxime citatis *n. 3.* sustinent limitatè approbatum posse ab omnibus per Bullam eligi, sed solum quando limitatio non est apposta ob defectum scientiæ, si enim esset propter easdem si defectum apposta, non posset (aiunt) ab omnibus eligi.

19. Verum cum approbatio non sit solum testificatio scientiæ, sed morum, sed prudentiæ, sed decentiæ ut vidimus in *rr. de pan.* cur horum defectus æque non restringant approbationem?

Religiosi an ex Bulla Cruciatæ possint eligi?

20. An Religiosus Sacerdos possit à Fidelibus eligi in Confessarium vi Bullæ? Respondeo. Certum est, Sacerdotem Religiosum posse eligi ex vi Bullæ à Fidelibus, sed debere esse approbatum ab Ordinario modo iam dicto, nam sic et an ipse Religiosus erit Confessarius legitimus respectu Fidelium secularium.

At verò an Regularis approbatus solum à suo Prælato sit eligibilis per bullam à seculari, quæstio esse posset. Ad quam respondeo negativè quia Trid. *sess. 23. c. 13. de Reform.* semper pro secularibus vult, ut etiam religiosi approbentur ab Episcopis. Et ex alia parte semper præsumendum est, Pontificem velle se conformare Tridentino in substantia approbationis, ut *n. 13.* diximus, atque adeo etiam in Bulla.

§. II. *An possit absolvi à reservatis Episcopo toties quoties & à reservatis Papa semel, &c.*

1. Quoad prius, nihil est, quod explicatione indigeat, clara enim sunt bullæ verba. Vide tamen, mox §. 5. unum quod huc pertinet.

2. Quoad posterius, hæc habet. Si à commisso delicto reservatus Pontifici, v. g. per lectionem publicam li-

beret heretici de Religione tractantis, fuisti per bullam jam absolutus, & deinde in eodem anno incidas sive in idem peccatum legendi publicè librum heretici, sive in aliud speciem distinctum, occupandi v. g. publicè bona naufragantium, non potes ex vi eisdem bullæ in vita absolvi, nec à peccato novo publicè legendi, nec à peccato occupandi. Ratio est, quia bulla non concedit, ut possis in vita absolvi semel à quolibet peccato Pontifici reservato, concedit enim solum unicam absolutionem in vita à peccatis Pontifici reservatis. Indigebis ergo tunc secunda bulla, ea tamen lege, ut si tertio incidas, non tibi profutura sit tertia. Ita Bard. *in p. 2. trakt. 6. c. 1. sect. 1.* cum aliis. Contra quem pugnat Leand. *in 2. de excomm. d. 17 §. 2. q. 83.* dicens, esse probabile per unicam bullam concedi, posse absolvi ab omnibus, dummodo ab unoquoque in specie semel tantum intra publicationis annum quis absolvatur. Certè id esse probabile, negare non possum; quia hanc sententiam facere commode possunt verba bullæ; si attente legantur.

Dictum autem est (*publicè*) nam de Pontificiis occultis dicam mox separatim §. 5. cit.

3. Ex eo autem, quod in nostra sententia bulla semel dictam reservatorum absolutionem concedat, fit, ut si in ea confessione aperias singula, vel plura peccata contracta ex pluribus aliis delictis diversis Pontificiis, puta occupatione bonorum naufragantium, Percussione Cardinalium, læsione immunitatis Ecclesiasticæ, &c. fit (inquam) ut possis ab omnibus simul absolvi per unam bullam, quia sic unam recipis absolutionem. Idem per secundam bullam, sed non tertio, ut dictum est.

§. III. *In Mortis Articulo.*

1. Si quilibet Sacerdos in hoc articulo potest absolvere à reservatis, ut differimus latè in tractatu de Pœnit. quid emolumenti affert hoc bullæ Privilegium.

2. Respondeo. Duo emolumenta. Alterum, quod absolventi hæc potest conferri ab effectu ex vi bullæ, etiam præsentè proprio ægrotantis Patrocho, quod certe inferviet pro illis qui, ut ibidem vidimus, sustinent, tunc id non posse quemlibet Sacerdotem.

3. Alterum, quod si tunc absolvatis ab excommunicatione reservata, liber eris ab onere te præsentandi Superiori, quia electus per bullam, jam est tuus Superior delegatus à Pontifice, à quo onere, quando absolveris ex universali facultate concessa pro periculo mortis, liber nequaquam es.

§. IV. *Excepta Hæresi.*

1. Quamvis multi multa asserant, quibus probent, hæresim formalem externam (mere enim internam non esse casum reservatum, *lib. 2. in Decal. c. 1. §. 8. n. 2.* diximus) saltem occultam, posse per bullam Cruciatæ absolvi ex illo principio, quod ex una parte potestas concessa Episcopis absolvendi ab illa, adhuc in ipsis, ex probabilissima opinione remanet, etiam potest bullam Cœnæ, & ex alia parte, Bulla Cruciatæ concedit posse absolvi omnia quæ possunt Episcopis; nihilominus cum propter ejus gravitatem hæresis absolutio non veniat in concessione generali, ideo saltem hodie, ubi est Tribunal Sacræ Inquisitionis Hispaniæ, non possumus hujusmodi sententiæ adhærere: Id quod etiam *alibi*, puto, saltem consulendum. Cæterum, qui de hac quæstione rationes late utrinque adductas cognoscere cupit, eas legat ab aliis fusè agitatæ præsertim Bardii Trullench. Ludovico à Cruce citatis à Leand. *l. 1. q. 85. & 86. & q. 38. & 39.*

2. Dixi autem signatè (hæresim formalem) id est, cum errore intellectus. Nam quando intellectus error non intervenit, ea tanto rigori non subest. Quare sortilegium, maleficium, superstitio, magia, adoratio Dæmonum,

num, sollicitatio in confessione, blasphemia hæreticalis, & omnia alia crimina contenta in Edictis inquisitorum, possunt per bullam absolvi toties, quoties, si sunt Episcopalia: at semel in vita, & semel in morte, si sint Pontificia, qualis est v.g. lectio publica libri hæretici de religione tractantis, & hoc iterum cum secunda bulla. Sed non tertio, &c. Ita Leand. l.c. §. 3. q. 88. multos referens.

3. Quæres per hanc occasionem, An per bullam Cruciatæ concedatur posse absolvi penitentem, antequam denuntiet aliquod crimen inquisitori ex obligatione denuntiandi? Respondeo non posse (quidquid dicat Navarrus apud Leandrum l.c. disp. 17. q. 85.) quia in bulla huiusmodi potestas non ingeneritur.

§. V. An toties, quoties ab oculis Pontificiis.

1. **A**què probable iudico, per bullam posse absolvi ab occultis Pontificiis etiam Cœnæ domini, & non posse, (excipe etiam hæc sum occultam de qua modo §. præcedente dictum est) sic Sanch. Trullen. Diana cit. à Leandro l.c. q. 84. Ratio quod possit, est quia per bullam potest quis absolvi ab Episcopalis. Sed jam casus omnes Pontificii occulti sunt hodie Episcopis concessi à Tridentino, sess. 24. c. 6. de refor. atque ad hoc sunt tandem aliquo modo Episcopales, ergo, &c. Neque obstat idem dici, propter hanc rationem posse de hæresi occulta non obstat, inquam, quia, propter ejus enormitatem, & propter sensum Ecclesiæ quæ eam regulariter excipere solet, non desimus de illa loqui, perinde ac de cæteris.

2. Ratio, quod non possit, est quia hi casus Pontificii occulti ex eo quod concedantur Episcopis non desunt esse Pontificii. Adde in bulla dici sine limitatione, omnes Pontificios posse solum absolvi semel, ergo excludit occultos.

3. Sed huic rationi respondet prima sententiâ, dicens, occultos deservisse esse Pontificios, statim atque concessi fuerunt Episcopis jure ordinario, quod nobis satis est, loquentibus de privilegio bullæ, quod est favorabile. Ad id, quod additur, respondet, limitationem illam publicis implicite poni in bulla, dum per eam conceditur, ut Episcopales quales sunt Pontificii occulti absolvi possint toties quoties, non verò alii. Utraque ergo sententiâ, ut diximus, probabilis est.

§. VI. Ab omnibus Censuris.

1. **C**ertum mihi, & Tho. Sanch. l. 6. sum. c. 17. n. 41. & 43. cum Castrop. de Bull. p. 8. §. 4. n. 8. aliisque est, per bullam posse absolvi excommunicationem, suspensionem, interdictionem personale, quando hæc postrema duo sunt proprie censuræ. (Nam excommunicatio semper censura est, ut in propriis tractatibus late explicatum est à nobis) si hæc censuræ sint occultæ, sive publicæ, & deductæ ad forum contentiosum, sive sint à jure, sive ab homine per sententiam specialem contra aliquem in particulari fulminatam, & sive prædictæ sint censuræ denunciatae nominatim, sive sint excommunicationes contractæ ex percussione publica Clerici, & quidem toties, quoties, si hæc sint Episcopales, sed semel in vita, & semel in morte, si sint Pontificiæ, atque iterum cum secunda bulla, sed non tertio, (excipimus autem propter superius dicta excommunicationem ex hæresi contractam, &c.)

Ratio tantæ Potestatis est, quia in bulla, quoad hæc nulla apponitur restrictio, & ex alio capite beneficium Principis late est interpretandum. Vide Leandrum de excomm. d. 17. q. 87. & 95.

2. Quando autem dictum est (etiam deductæ ad forum contentiosum) maxime advertere debes illud. Quod quamvis per bullam possit quis absolvi ab excommunicatione deducta ad forum contentiosum, pendente ta-

men lite, illicite conceditur absolutio; nam sic dicitur reor præjudicium judici Ecclesiastico.

3. In quo tamen excipe, quod a do. judex vel longè distat, vel injustè agit, vel nimis rigorose se gerendo, argue absolutio: tunc enim si Penitens ex parte sua de promptum justo iure, qui excommunicationem fulminat, vitæ, præcepto obedire, cum esset contumacia, potest absolvi per bullam.

4. Id quod diximus n. 2. dictum etiam sit pro excommunicatis nominatim: quamvis enim per bullam possit absolvi pro foro conscientie nominatim excommunicatus, tamen non erit passim absolvendus, sed erit ad forum Prælatum remittendus ne veniat in contemptum juris d. c. t. Prælati. Adhibe nihilominus exceptionem nono procedente allatam.

5. Certum item est, vi bullæ absolvi non posse cessionem à divinis, nec interdictionem five Generale sive speciale locale, nec personale generale, ut in v. d. de iudicio dicitur, & notant Trullen. & Castrop. l. c. ut eas irregularitates, quæ non sunt censuræ, nec illas que sunt inductæ ob indecentiam, quia quis laborans reputatur ab administrando altari, qualis est v. g. irregularitas ex Bigamia: quia bulla solum concedit absolutioem à censuris, ex quibus non est irregularitas ex indecentia.

6. Quæstio igitur solum proponi solet de irregularitate, quæ incurritur in penam alicujus delicti, v. g. ob malam administrationem Sacramentorum cum violatione censuræ contractæ, quod hæc sum, ob Apostasiam à fide, ob Clerici percussioem, an scilicet possit absolvi per bullam.

Respondet. Affirmant Leander, de irreg. disp. 27. q. 1. aliique apud Dianam, p. 1. r. 1. r. 27. saltem paucum probabiliter, excipiunt tamen idem, imò & omnes, quos legi (legi autem non paucos) irregularitatem ex delicto homicidii, vel mutilationis, quia huic irreg. latetati, vel semper est annexa indecentia, ut aliqui phisosophantur, vel ut alii, quia saltem ita usus ipso, & praxi in Ecclesia propter ejus delicti enormitatem, & scandalosam conditionem, introducitur legitime est.

7. Verum omnino puto, esse absolute de omnibus negandum cum Suarez, de cons. disp. 1. sess. 13. n. 6. Leand. l. c. Castrop. l. c. n. 5. aliisque.

Ratio autem est, quia eas censuras tollere potest bulla, & olim, ad summum eas penas, quæ impediunt receptionem Eucharistiæ, vel Sacramenti penitentiae ut notat l. c. Suarez, & significant illa bullæ verba (quæ prius indulgentiam fideles consequuntur, &c.) non accipiunt aliàs, quæ non impediunt ejusmodi receptionem, de quibus loquimur. Adde in bullis recentioribus, ut notat Leander l. c. ablatum esse illud, ut possit absolvi à penis, adde item rationem, quam affert Henriquez l. 7. c. 13. n. 6. quia inquit, in bulla, ut patet ex ejus tenore nulla datur potestas confessario ad dispensandum, sed solum ad absolvendum. At irregularitas, ut etiam suspensio, quæ sit pena, per dispensationem tolluntur, non per absolutioem, ergo potestas concessa prædicto confessario ad eas non extenditur. Scio aliquando absolutioem largi ad eas non extenditur. Scio aliquando absolutioem largi sumi pro dispensatione sed hic in clausula hæc bullæ ubi agitur de absolutioem à peccatis, & à reservatis, ex ipso bullæ contextu colligitur, nomen absolutioem proprie sumi.

§. VII. Satisfacta Parte.

1. **Q**uamvis aliquando contrahi possit excommunicatio sine læsione partis: ut est v. g. excommunicatio ob peccatum hæresis, unde tunc nulla erit satisfactio exposcenda, sed solum emendationis propositio; tamen non raro adest partis læsio, v. g. in percussione Clerici. Nominem igitur satisfactionis intelligitur realis